

Norsk studentorganisasjon

RESOLUSJON FRA NSO

Vedtatt på LS2 2013-2014

OFFENTLIG FINANSIERT FORSKNING SKAL VÆRE ÅPENT TILGJENGELIG

Norsk Studentorganisasjon mener prinsipielt at all forskning som er helt eller delvis offentlig finansiert, skal være åpent tilgjengelig. Dette forsterkes i Stortingsmelding 18 Lange linjer – kunnskap gir muligheter, hvor det heter at “Regjeringen mener at alle artikler som helt eller delvis er offentlig finansiert enten skal publiseres åpent tilgjengelig eller egenarkiveres så fremt utgiver tillater det” (2013:38).

Akademia og samfunnet skal sikres fri tilgang på kunnskap. Publisering i åpne kanaler er et viktig virkemiddel for at kunnskap skal være tilgjengelig for alle, både i Norge og i verden forøvrig. Deling av kunnskap er et av de viktigste bidragene Norge kan gi for å fremme global utvikling og redusere fattigdom. Svært mye forskning er i dag utilgjengelig for offentligheten og forskere både i og utenfor Norge. Vi kan ikke fortsette å tillate at økonomi skal være en avgjørende faktor for hvem som får tilgang til forskningsresultater.

Det er sterkt betenkelig at en stor andel av norske forskningsmidler går med til abonnement på kostbare tidsskift. I en publiseringsprosess blir forskningen, artikkelproduksjonen og fagfelleevalueringen i stor grad gjort av forskere, noe som betyr at det offentlige betaler for det meste av jobben som gjøres med publikasjonen. I tillegg må altså institusjonen og det offentlige kjøpe tilgang til sin egen produksjon. Forlagene gjør et viktig bidrag med formatering og spredning av forskningen, men bidrar ikke på noen direkte måte til innhold og faglig kvalitet i publikasjonene. Derfor mener NSO det er på høyt tid at akademia vender fokuset mot åpne publiseringsløsninger. For at Open Access-publisering ikke skal bli en utgift for den enkelte forsker mener NSO videre at institusjonene, hver for seg eller i samarbeid med andre, bør etablere publiseringsfond.

For at forskningen i all hovedsak skal kunne publiseres i åpne kanaler trengs det en kulturendring. NSO mener at Open Access bør være et ledelsesansvar, men konstaterer at skuffende få universiteter og høyskoler har nok kunnskap om, og et aktivt forhold til Open Access. Derfor er det viktig at institusjonene utvikler en egen policy for sette lokale mål for åpen publisering og for at institusjonsledelsen skal kunne følge opp dette arbeidet i det daglige. Det bør også i økende grad jobbes med nasjonale lisenser som setter krav til høyere utdanningsinstitusjoner og finansieringen av forskningen som gjøres ved institusjonene.

I St.mld.18 vil regjeringen: “(...) legge til rette for at flere studenter får praktisk erfaring med forskning og utvikling i løpet av studietiden, såkalt studentaktiv forskning.” (2013: 65). For å oppfordre til en delingskultur blant dagens studenter er det viktig at også

studentarbeider blir inkludert i åpne publiseringskanaler; studentene er fremtidens forskere. Studentaktiv forskningsarbeider er ofte kvalitetsarbeid som kan være av verdi for studenter og samfunnet som helhet og bør som hovedregel gjøres åpent tilgjengelig.

Norsk studentorganisasjon krever at følgende tiltak iverksettes:

1. Publiseringsfond opprettes på alle høyere utdanningsinstitusjoner, enten alene eller i samarbeid med andre.
2. Alle institusjoner skal utvikle en egen Open Access-policy som skal forankres i institusjonsstyrene. Det bør også aktivt jobbes med nasjonal policy der dette er mulig.
3. Alle institusjoner skal ha velfungerende rutiner for åpen publisering av studentarbeid.

